

บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

เรื่อง การให้ข้าราชการตำรวจชั้นสัญญาบัตรออกจากราชการ

สำนักงานตำรวจแห่งชาติ ได้มีหนังสือ ที่ ตช ๐๐๐๑/๒๕๕๒ ลงวันที่ ๗ เมษายน ๒๕๕๓ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สรุปความได้ว่า กรมตำรวจได้เคยมีหนังสือ ด่วนที่สุด ที่ มท ๐๖๖๗.๓๐๑/๑๐๕๓๖ ลงวันที่ ๒๐ มิถุนายน ๒๕๓๔ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาขอหารือปัญหาข้อกฎหมายตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการตำรวจ พ.ศ. ๒๕๒๑ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยประกาศคณะรักษาความสงบเรียบร้อยแห่งชาติ ฉบับที่ ๓๔ ลงวันที่ ๒๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๔ ว่า อ.ก.พ. กระทรวงมหาดไทยยังคงมีอำนาจพิจารณาเกี่ยวกับการสั่งการให้ข้าราชการตำรวจชั้นสัญญาบัตรออกจากราชการฐานหย่อนความสามารถ และฐานมีมลทินหรือมัวหมองในกรณีที่ถูกสอบสวนตามมาตรา ๕๑ และมาตรา ๕๒ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการตำรวจ พ.ศ. ๒๕๒๑ หรือไม่ ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาได้มีหนังสือ ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๖๐๑/๑๐๔๓ ลงวันที่ ๑๗ กันยายน ๒๕๓๔ ตอบข้อหารือโดยแจ้งว่า คณะกรรมการกฤษฎีกา(กรรมการร่างกฎหมาย คณะที่ ๕) พิจารณาแล้วมี ความเห็นว่า อ.ก.พ. กระทรวงมหาดไทยยังคงมีอำนาจหน้าที่ดังกล่าว เพราะมาตรา ๖๑ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการตำรวจฯ บัญญัติให้นำบทบัญญัติในหมวด ๔ หมวด ๕ และหมวด ๗ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๑๘ มาใช้บังคับโดยอนุโลม ซึ่งกรณีที่จะนำบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือนฯ มาใช้บังคับ ต้องเป็นกรณีที่ไม่มีบทบัญญัติในเรื่องดังกล่าวบัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการตำรวจฯ โดยเฉพาะ แต่กรณีนี้ไม่อาจนำมาตรา ๙๗ และมาตรา ๙๘ ในหมวด ๕ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือนฯ มาใช้โดยอนุโลมได้ เนื่องจากพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการตำรวจฯ ได้บัญญัติเรื่องนี้ไว้โดยเฉพาะแล้ว ประกอบกับประกาศคณะรักษาความสงบเรียบร้อยแห่งชาติ ฉบับที่ ๓๔ฯ ไม่ได้แก้ไขมาตรา ๕๑ และมาตรา ๕๒ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการตำรวจฯ แต่อย่างใด และเมื่อบทบัญญัติดังกล่าวบัญญัติให้ อ.ก.พ. กระทรวงมหาดไทยมีอำนาจพิจารณาเกี่ยวกับการสั่งให้ข้าราชการตำรวจชั้นสัญญาบัตรออกจากราชการฐานหย่อนความสามารถหรือบกพร่องต่อหน้าที่ และมีมลทินมัวหมองในกรณีที่ถูกสอบสวน อ.ก.พ. กระทรวงมหาดไทยจึงยังคงมีอำนาจดังกล่าวอยู่เช่นเดิม

ต่อมาในการประชุมอนุกรรมการ อ.ก.พ. เกี่ยวกับกฎหมายและระเบียบ ครั้งที่ ๒/๒๕๕๒ วันที่ ๒๒ ตุลาคม ๒๕๕๒ เห็นว่า ในปัจจุบันยังไม่ได้มีการแก้ไขพระราชบัญญัติว่าด้วยวินัยตำรวจ พุทธศักราช ๒๔๗๗ จึงต้องนำกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือน ในส่วนที่

เกี่ยวข้องมาใช้บังคับ ทั้งนี้ ตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๖๑ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการตำรวจฯ แต่บทบัญญัติมาตรา ๖๑ ดังกล่าวได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมโดยประกาศคณะรักษาความสงบเรียบร้อยแห่งชาติ ฉบับที่ ๓๘ฯ ให้อำนาจหน้าที่ของ อ.ก.พ. กระทรวง เป็นอำนาจหน้าที่ของ ก.ตร. ฉะนั้น อำนาจหน้าที่ของ อ.ก.พ. กระทรวงที่จะพิจารณาสั่งให้ข้าราชการตำรวจออกจากราชการตามมาตรา ๕๑ และมาตรา ๕๒ จึงเป็นอำนาจหน้าที่ของ ก.ตร. ด้วย เมื่ออนุกรรมการ ก.ตร. เกี่ยวกับกฎหมายและระเบียบมีความเห็นดังกล่าว คณะกรรมการข้าราชการตำรวจในการประชุมครั้งที่ ๓/๒๕๔๓ วันที่ ๑๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๓ จึงมีมติให้เสนอขอทบทวนความเห็นของ คณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย คณะที่ ๕) ไปยังคณะกรรมการกฤษฎีกาอีกครั้งหนึ่ง โดยเห็นว่าอำนาจหน้าที่ของ อ.ก.พ. กระทรวงตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการตำรวจ พ.ศ. ๒๕๒๑ มาตรา ๕๑ และมาตรา ๕๒ เป็นอำนาจหน้าที่ของ ก.ตร. ตามที่อนุกรรมการ ก.ตร. เกี่ยวกับกฎหมายและระเบียบเสนอ

เลขานุการคณะกรรมการกฤษฎีกาพิจารณาข้อหารือของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ แล้วจึงจัดให้มีการประชุมคณะกรรมการกฤษฎีกา คณะพิเศษ เพื่อปรึกษาหารือข้อหารือของ สำนักงานตำรวจแห่งชาติดังกล่าว ตามข้อ ๑๑^๑ วรรคหนึ่ง แห่งระเบียบคณะกรรมการกฤษฎีกาว่าด้วยการประชุมของกรรมการร่างกฎหมาย พ.ศ. ๒๕๒๒

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) ได้พิจารณาเรื่องดังกล่าว โดยฟังคำชี้แจงจากผู้แทนสำนักงานกฤษฎีกา (สำนักงาน ก.พ.) ผู้แทนกระทรวงมหาดไทย (สำนักงาน ปลัดกระทรวง) และผู้แทนสำนักงานตำรวจแห่งชาติแล้ว ได้ความว่า การสั่งให้ข้าราชการตำรวจชั้นสัญญาบัตรออกจากราชการฐานหย่อนความสามารถหรือบกพร่องต่อหน้าที่หรือกรณีมีมลทิน มัวหมองในกรณีที่ถูกสอบสวนตามมาตรา ๕๑^๒ และมาตรา ๕๒^๓ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบ

^๑ ข้อ ๑๑ ในกรณีจำเป็นที่ต้องอาศัยความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านหรือต้องปฏิบัติราชการโดยรับด่วนเลขานุการคณะกรรมการกฤษฎีกาอาจขอให้กรรมการร่างกฎหมายจากคณะต่าง ๆ ประกอบเป็นกรรมการร่างกฎหมายคณะพิเศษเป็นการชั่วคราวเพื่อประชุมปรึกษาหารือกันเฉพาะเรื่องหนึ่งเรื่องใดก็ได้

ฯลฯ

ฯลฯ

^๒ มาตรา ๕๑ เมื่อข้าราชการตำรวจผู้ใดหย่อนความสามารถด้วยเหตุใด ในอันที่จะปฏิบัติหน้าที่ราชการของตนหรือประพฤติดนไม่เหมาะสมกับตำแหน่งหน้าที่ราชการหรือบกพร่องในหน้าที่ด้วยเหตุใด และถ้าผู้บังคับบัญชาตั้งแต่ตำแหน่งผู้กำกับหรือเทียบผู้กำกับการขึ้นไปเห็นว่า ถ้าให้ผู้นั้นรับราชการต่อไปจะเป็นการเสียหายแก่ราชการ ก็ให้มีอำนาจแต่งตั้งคณะกรรมการขึ้นทำการสอบสวนโดยไม่ชักช้า ในการสอบสวนนี้ จะต้องแจ้งข้อกล่าวหาและสรุปพยานหลักฐานที่สนับสนุนข้อกล่าวหาเท่าที่มีให้ผู้ถูกกล่าวหาทราบโดยจะระบุหรือไม่ระบุข้อพยานก็ได้ และต้องให้โอกาสผู้ถูกกล่าวหาชี้แจงและนำพยานหลักฐานเข้าสืบแก้ข้อกล่าวหาด้วย เมื่อได้มีการสอบสวนแล้วถ้าคณะกรรมการหรือผู้สั่งแต่งตั้งคณะกรรมการพิจารณาเห็นว่าสมควรให้ออกจากราชการ ก็ให้ผู้สั่งแต่งตั้งคณะกรรมการเสนอเรื่องตามลำดับจนถึงผู้มีอำนาจตามมาตรา ๒๖ ในกรณีที่ผู้มีอำนาจตามมาตรา ๒๖ พิจารณาเห็นว่าสมควรให้ออกจากราชการ ถ้าผู้ถูกกล่าวหาเป็นข้าราชการตำรวจตั้งแต่ชั้นประทวนลงมา ก็ให้ผู้นั้นออกจากราชการเพื่อรับบำเหน็จบำนาญเหตุทดแทนได้ แต่ถ้าผู้ถูกกล่าวหาเป็นข้าราชการตำรวจชั้นสัญญาบัตร ก็ให้ผู้นั้นมีอำนาจตามมาตรา ๒๖ ส่งเรื่องให้อนุกรรมการ

ข้าราชการตำรวจ พ.ศ. ๒๕๒๑ นั้น กฎหมายได้บัญญัติให้มีกระบวนการที่จะต้องส่งเรื่องให้ “อนุกรรมการสามัญประจำกระทรวง” พิจารณา ซึ่งในการดำเนินการดังกล่าวในขณะเมื่อมีการแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการตำรวจ พ.ศ. ๒๕๒๑ โดยประกาศ ร.ส.ช. ฉบับที่ ๓๘๑ เพื่อปรับปรุงอำนาจหน้าที่ ก.ตร. นั้น กรมตำรวจก็ได้เคยมีปัญหามาหรือมาซึ่งสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาว่า อนุกรรมการสามัญประจำกระทรวงตามบทบัญญัติดังกล่าว ได้แก่ “อ.ก.พ. กระทรวงมหาดไทย” หรือ “ก.ตร.” ซึ่งคณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย ครั้งที่ ๕) ให้ความเห็นว่าหมายถึง อ.ก.พ. กระทรวง ด้วยเหตุผลที่กรณีนี้จะไม่นำกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือนมาใช้บังคับ เพราะพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการตำรวจฯ บัญญัติไว้เป็นการเฉพาะแล้ว อย่างไรก็ตาม ในขณะที่คณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย ครั้งที่ ๕) ให้ความเห็นนั้น กรมตำรวจยังสังกัดกระทรวงมหาดไทยอยู่ การรายงานไปยัง อ.ก.พ. กระทรวงมหาดไทยย่อมกระทำได้ตามโครงสร้างของส่วนราชการ แต่ปัจจุบันนี้ปรากฏว่าได้มีการตราพระราชกฤษฎีกาโอนกรมตำรวจ กระทรวงมหาดไทย ไปจัดตั้งเป็นสำนักงานตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๑ แล้ว โดยให้สำนักงานตำรวจแห่งชาติเป็นส่วนราชการระดับกรม ไม่สังกัดสำนักนายกรัฐมนตรี กระทรวง หรือทบวง และอยู่ในบังคับบัญชาของนายกรัฐมนตรี จึงเป็นที่มาของการขอให้ทบทวนความเห็นที่ว่า อ.ก.พ. กระทรวงมหาดไทยยังคงมีอำนาจดำเนินการตามมาตรา ๕๑ และมาตรา ๕๒ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการตำรวจฯ ต่อไปหรือไม่

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) เห็นว่า เมื่อมีพระราชกฤษฎีกาโอนกรมตำรวจ กระทรวงมหาดไทย ไปจัดตั้งเป็นสำนักงานตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๑ พระราชกฤษฎีกาดังกล่าวมีผลทำให้สังกัดของกรมตำรวจเปลี่ยนแปลงไป โดยสำนักงานตำรวจแห่งชาติไม่ได้สังกัดกระทรวงมหาดไทยอีกต่อไป การใด ๆ ก็ตามอันเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลของข้าราชการตำรวจที่จะนำสู่การพิจารณาของ อ.ก.พ. กระทรวงมหาดไทย ซึ่งเป็นองค์การบริหารงานบุคคลของกระทรวงมหาดไทย จึงกระทำไม่ได้โดยสภาพ เพราะ อ.ก.พ.กระทรวง มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลภายในกระทรวงเท่านั้น ทั้งนี้ ตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๑๕^๔ แห่ง

สามัญประจำกระทรวง ตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือนพิจารณา ในกรณีที่อนุกรรมการสามัญประจำกระทรวงมีมติให้ผู้นั้นออกจากราชการ ให้ผู้มีอำนาจตามมาตรา ๒๖ สั่งให้ผู้นั้นออกจากราชการ เพื่อรับบำเหน็จบำนาญเหตุทดแทนได้

^๓ มาตรา ๕๒ เมื่อข้าราชการตำรวจผู้ใดถูกกล่าวหาว่ากระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรงและได้มีการสอบสวนตามกฎหมายว่าด้วยวินัยตำรวจแล้ว การสอบสวนไม่ได้ความว่ากระทำผิดที่จะถูกลงโทษให้ออกปลดออกหรือไล่ออกแต่มีมลทินหรือมีหมองในกรณีที่ถูกสอบสวนนั้นซึ่งจะให้รับราชการต่อไปอาจจะเป็นการเสียหายแก่ราชการ ก็ให้ผู้มีอำนาจตามมาตรา ๒๖ สั่งให้ออกจากราชการเพื่อรับบำเหน็จบำนาญเหตุทดแทนได้ ทั้งนี้ ให้นำมาตรา ๕๑ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

“มาตรา ๑๕ อ.ก.พ. กระทรวง มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

(๑) พิจารณากำหนดนโยบายและระบบการบริหารงานบุคคลตลอดจนระเบียบวิธีปฏิบัติราชการในกระทรวง

(๒) พิจารณาการกำหนดและการเกลี่ยอัตรากำลังระหว่างส่วนราชการต่างๆ ภายในกระทรวง

พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๓๕ กรณีจึงไม่อาจถือต่อไปได้ว่าพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการตำรวจ มีบทบัญญัติเกี่ยวกับเรื่องนี้บัญญัติไว้เป็นการเฉพาะ ฉะนั้น จึงต้องย้อนกลับไปพิจารณาจากบทบัญญัติมาตรา ๖๑^๔ และมาตรา ๖๓^๖ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการตำรวจ ที่ให้นำบทบัญญัติในกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือนมาใช้ในกรณีพระราชบัญญัติว่าด้วยวินัยตำรวจ พุทธศักราช ๒๕๓๗ หรือพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการตำรวจ ไม่ได้กำหนดไว้โดยเฉพาะ และเมื่อในมาตรา ๖๑ มีการเทียบว่าอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการสามัญประจำกระทรวงเป็นอำนาจหน้าที่ของ ก.ตร. แล้ว ฉะนั้น องค์การการบริหารงานบุคคลที่จะทำหน้าที่ตามมาตรา ๕๑ และมาตรา ๕๒ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการตำรวจ ต่อไป จึงได้แก่ ก.ตร.

อนึ่ง ความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะพิเศษ) ข้างต้นนี้ไม่ขัดหรือแย้งกับความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย คณะที่ ๕) เพราะ

(๓) พิจารณาปรับปรุงโครงสร้าง การบริหารงาน การจัดและการพัฒนาส่วนราชการในกระทรวง

(๔) พิจารณากำหนดนโยบาย กำกับดูแล และส่งเสริมเกี่ยวกับการพัฒนาข้าราชการภายในกระทรวง เพื่อเพิ่มพูนความรู้ ทักษะ ทศนคติที่ดี คุณธรรมและจริยธรรม อันจะทำให้ปฏิบัติหน้าที่ราชการได้อย่างมีประสิทธิภาพ

(๕) พิจารณาเกี่ยวกับการดำเนินการทางวินัย การออกจากราชการ การอุทธรณ์และการร้องทุกข์ตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้

(๖) พิจารณาให้ความเห็นแก่รัฐมนตรีเจ้าสังกัดตามที่รัฐมนตรีเจ้าสังกัดปรึกษา

(๗) ปฏิบัติการอื่นตามพระราชบัญญัตินี้ และช่วย ก.พ. ปฏิบัติการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้ ตามที่ ก.พ. มอบหมาย

(๘) จัดทำรายงานประจำปีเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลของ อ.ก.พ. กระทรวงเสนอต่อ ก.พ.

๔ มาตรา ๖๑ ในระหว่างที่ยังมิได้แก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติว่าด้วยวินัยตำรวจ พุทธศักราช ๒๕๓๗ให้นำบทบัญญัติในหมวด ๔ หมวด ๖ และหมวด ๗ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๑๘ มาใช้บังคับแก่เรื่องวินัยและการรักษาวินัย การออกจากราชการ และการอุทธรณ์ของข้าราชการตำรวจตามพระราชบัญญัตินี้โดยอนุโลม โดยให้ถือว่าเป็นส่วนหนึ่งของกฎหมายว่าด้วยวินัยตำรวจ ทั้งนี้ โดยให้อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน และคณะกรรมการสามัญประจำกระทรวง เป็นอำนาจหน้าที่ของ ก.ตร. และให้อำนาจหน้าที่ของอนุกรรมการสามัญประจำจังหวัด เป็นอำนาจหน้าที่ของ อ.ก.ตร. จังหวัด และให้อำนาจหน้าที่ของผู้มีอำนาจสั่งบรรจุตามมาตรา ๔๔ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๑๘ เป็นอำนาจหน้าที่ของผู้มีอำนาจตามมาตรา ๒๖ แห่งพระราชบัญญัตินี้แล้วแต่กรณี

๖ มาตรา ๖๓ ในกรณีใดที่พระราชบัญญัตินี้มิได้กำหนดไว้โดยเฉพาะให้นำบทกฎหมายในส่วนที่เกี่ยวกับข้าราชการพลเรือนสามัญมาใช้บังคับแก่ข้าราชการตำรวจเท่าที่พอจะใช้บังคับได้

การใดที่เคยดำเนินการได้ตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือนที่ใช้อยู่ก่อนวันที่ใช้บังคับพระราชบัญญัตินี้ และมีได้บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้ จะดำเนินการได้ประการใดให้เป็นไปตามที่ ก.ตร. กำหนดโดยไม่ขัดหรือแย้งกับกฎหมาย

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๕) ให้ความเห็นในกรณีที่กรมตำรวจยังสังกัดอยู่ใน กระทรวงมหาดไทย แต่ขณะนี้กรมตำรวจได้เปลี่ยนมาเป็นสำนักงานตำรวจแห่งชาติซึ่งเป็นส่วน ราชการระดับกรม ไม่สังกัดสำนักนายกรัฐมนตรี กระทรวง หรือทบวงแล้ว องค์การบริหารงาน บุคคลอื่นเกี่ยวกับการสั่งการให้ข้าราชการตำรวจชั้นสัญญาบัตรออกจากราชการฐานหย่อน ความสามารถหรือมีมลทินหรือมัวหมอง จึงเปลี่ยนแปลงไปตามสภาพของโครงสร้างใหม่อัน เนื่องจากพระราชกฤษฎีกาโอนกรมตำรวจ กระทรวงมหาดไทย ไปจัดตั้งเป็นสำนักงานตำรวจ แห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๑

(ลงชื่อ) ชัยวัฒน์ วงศ์วัฒนศานต์
(นายชัยวัฒน์ วงศ์วัฒนศานต์)
เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
พฤษภาคม ๒๕๔๔